

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 17 JAN. 2019

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr R. Sabée

BEL/RO

Telefoonnummer +31235143593

sabeer@noord-holland.nl

1 | 8

Betreft: Resultaat Breedband buitengebied Noord-Holland

Verzenddatum

16 JAN. 2019

Kenmerk

1097150/ 1162415

Uw kenmerk

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) brengen wij u ter kennis dat wij op 15 januari 2019 hebben besloten om u te informeren over de resultaten van ons beleid met betrekking tot het stimuleren van Next Generation Access (NGA) in witte buitengebieden.

Wij zijn in deze collegeperiode gestart met in kaart brengen van de knelpunten van digitale ontsluiting in de provincie en te onderzoeken op welke wijze glasvezel zo goed en breed mogelijk bereikbaar wordt. Met een motie heeft u ons gevraagd de haalbaarheid van glasvezel voor heel de provincie te onderzoeken en een breedbandstrategie voor Noord-Holland op te stellen.

De markt voor aanleg van glasvezel bleek op slot te zitten en vooral het buitengebied bleef verstoken van snel internet. De aanleg met overheidssteun van glasvezel in heel de provincie bleek financieel niet haalbaar en vanwege de regels voor staatsteun ook niet toegestaan. Daarop is een breedbandstrategie opgesteld die steun biedt in de 'witte buitengebieden' en bestaat uit het faciliteren en financieel steunen van kansrijke lokale glasvezelinitiatieven met een garantstelling. Met deze steun zijn lokale initiatieven verder op weg geholpen en bij twee daarvan zal met een garantstelling glasvezel worden aangelegd.

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

Tijdens de rit is de markt op gang gekomen en kunnen inmiddels veel initiatieven het zonder steun van de provincie doen. In samenwerking met marktpartijen zullen zij in de komende jaren nog veel meer adressen in het buitengebied gaan ontsluiten.

Het resultaat is dat van de circa 18.000 percelen in het buitengebied, die verstoken waren van snel internet, er nu meer dan 13.000 percelen zicht hebben op een glasvezelaansluiting. Dat is meer dan 75%. Dit is voor een groot deel het gevolg van een aantrekkende markt en onze actieve inzet. Door deze inzet stelt de markt zich in Noord-Holland heel actief op en kan zij voortbouwen op de stappen die eerder door lokale burgerinitiatieven zijn gezet. Op een interactieve kaart op de provinciale website zal het actuele resultaat bijgehouden worden. Deze kaart zal te vinden zijn onder het thema Digitale bereikbaarheid: [HTTPS://WWW.NOORD-HOLLAND.NL/ONDERWERPEN /ECONOMIE_WERK/DIGITALE_BEREIKBAARHEID](https://www.noord-holland.nl/onderwerpen/economie_werk/digitale_bereikbaarheid)

De resterende percelen in het witte buitengebied willen we via vast-draadloos internet laten ontsluiten. Deze techniek volstaat totdat ook daar glasvezel kan worden aangelegd.

Meer informatie vindt u in de bijgevoegde toelichting.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp Voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Bijlage:

- Toelichting

Bijlage 1: Toelichting

Beleidsdoel Breedband buitengebied in Noord-Holland

In 2016 hebben Provinciale Staten ons met een unaniem aangenomen motie verzocht aan te geven hoe de provincie bij kan dragen aan de aanleg van snel internet in Noord-Holland (M68/14-112016).

Zowel de EU als het ministerie van EZ vinden dat alle huishoudens gebruik moeten kunnen maken van snel internet en dat waar de markt daar niet in kan voorzien, decentrale overheden een rol hebben om dit te bevorderen. In het Coalitieakkoord hebben wij aangekondigd de knelpunten en mogelijkheden voor een digitale ontsluiting te onderzoeken. In het Strategisch Beleidskader Economie (2016) hebben wij aangegeven dat een uitstekende digitale infrastructuur goed is voor het vestigingsklimaat, dat toegang tot digitale diensten onmisbaar is voor maatschappelijke en sociale participatie en dat wij voor 2020 streven naar een breedbandaansluiting van tenminste 100 Mbps in gebieden waar nu nog geen snel internet beschikbaar is.

Na een analyse van technische ontwikkelingen, juridische mogelijkheden voor overheidssteun en de vraag uit de regio, hebben wij medio 2017 besloten om lokale initiatieven te faciliteren en financieel te steunen bij de aanleg van glasvezel in zogenaamde 'witte buitengebieden'. Hiermee zou tot maximaal 50% van de circa 18.000 percelen in dit witte gebied bediend worden. Om het resterende witte buitengebied snel internet aan te kunnen bieden, is een hybride vastdraadloze techniek een serieuze optie. Om hierin te kunnen voorzien is 5 miljoen met de kaderbrief 2018 (z15a) beschikbaar gesteld en in de begroting 2018/19 opgenomen. Voor het totaal aan te verlenen garantstellingen is een plafond van 30 miljoen ingesteld.

Visie, uitvoeringsstrategie en werkwijze

Kort daarna hebben wij de "Visie en uitvoeringsstrategie Breedband Noord-Holland" vastgesteld en besloten om kansrijke lokale initiatieven met een garantstelling voor aan te trekken leningen te steunen. Met een dergelijke garantstelling kan een langlopende lening tegen een lagere rente afgesloten worden. Hiermee is een business case sluitend te krijgen. Als alles gaat zoals we verwachten, kost het ons geen geld. Om de kans op een succesvol verloop zo groot mogelijk te maken hebben wij een werkwijze met criteria en spelregels opgesteld die betrokken worden bij het beoordelen van de aanvragen voor garantstelling. Kort gezegd bieden wij een garantstelling als er sprake is van een netwerk dat aan technische en juridische eisen voldoet, een sluitende business case en een professionele organisatie voor aanleg, beheer en exploitatie. Dit om te voldoen aan nationale wetgeving en Europese

richtlijnen en om het risico van het invoeren van de garantie zo klein mogelijk te houden.

De werkwijze, criteria en spelregels zijn in een intakegesprek met de initiatiefnemers gedeeld en toegelicht en daarna zijn de aanvragers door ons professioneel begeleid bij het voorbereiden van de aanvraag. Daarnaast zijn er enkele kennisbijeenkomsten georganiseerd, zowel in Haarlem door Dialogic als in de regio door leden van lokale initiatieven. In september 2016 hebben zich met het bekend maken van de garantstelling nog 5 burgerinitiatieven gemeld, die alsnog voor een garantstelling wilden gaan. Deze initiatieven hebben we gekoppeld aan een adviseur van Glasvezel Gemeenten, die met hen in korte tijd een aanvraag met globale business case heeft opgesteld. Met deze ondersteuning en een garantstelling in het vooruitzicht, zijn lokale initiatieven door ons in hun kracht gezet.

Garantstellingen en marktontwikkeling

Begin 2018 zijn er 11 aanvragen door een lokaal initiatief ingediend, plus een grotere aanvraag door Kabeltex. Deze aanbieder werkte al samen met het initiatief in Hollands Kroon en gaf aan ook een aantal geografisch aansluitende gemeenten in de Noordkop te willen verglazen. Van deze 12 aanvragen zijn Breedband Hollands Kroon en later ook Breedband Beemster erin geslaagd aan de door ons gestelde eisen te voldoen. Dit kwam voornamelijk dankzij een professionele samenwerking met Kabeltex. De overige aanvragers bleken meer tijd nodig te hebben, vooral om aanleg, beheer en exploitatie professioneel te regelen. Dat was het moment waarop de markt voor glasvezel enorm is aangetrokken. Voornamelijk omdat er zich grote buitenlandse investeerders hebben aangediend, die in glasvezelnetwerken een stabiele investering zien. Marktpartijen hebben afgelopen jaar positie ingenomen in Noord-Holland, een gebied dat ze eerder links lieten liggen.

De markt geeft aan dat lokale samenwerking een belangrijke voorwaarde is om tot een succesvolle vraagbundeling te komen. De initiatieven die bij ons een aanvraag hebben lopen, werken inmiddels samen met een marktpartij. De witte buitengebieden in Noord-Holland zijn nu voor meer dan 75% gedekt door plannen van lokale initiatieven en marktpartijen.

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland vindt het belangrijk dat er in 2020 snel internet in het witte buitengebied aangelegd is. Bij voorkeur door de markt en daar waar de markt faalt met inzet van onze garantstelling. Vanuit een situatie van breed marktfalen zijn inmiddels twee garantstellingen verleend. Daar waar samenwerking met de markt is gevonden, komt het witte gebied te vervallen en daarmee de mogelijkheid van overheidssteun in de vorm van een garantstelling. Dit leggen we vast in een samenwerkingsovereenkomst met de betreffende marktpartij. Hierin borgen we tevens de daadwerkelijke aanleg en exploitatie van het glasvezelnetwerk en bieden we ondersteuning aan in het contact met gemeenten en waterschap. Er is ook een marktpartij die het principieel oneens is met het verlenen van overheidssteun, in dit geval de garantstelling. Deze heeft bezwaar aangetekend tegen de verlening aan Breedband Hollands Kroon en Breedband Beemster. Deze procedure loopt nog en Kabeltex houdt er in zijn aanlegstrategie rekening mee dat de garantstelling uiteindelijk niet mag worden verstrekt.

Resultaten breedbandstrategie voor het buitengebied

Vanaf begin 2017 hebben we lokale initiatieven op weg geholpen met een garantstelling in het vooruitzicht. Die garantie is in 2018 daadwerkelijk aan Breedband Hollands Kroon en Breedband Beemster verleend. Deze twee initiatieven werken samen met Kabeltex. Kabeltex legde al eerder glasvezel aan op Texel. Met onze ondersteuning is het een groep van 12 glasvezelinitiatieven gelukt zich voldoende te organiseren en een aanvraag in te dienen. Door de omgeslagen markt werken de meeste van deze initiatieven nu samen met een commerciële partij, te weten: Fiber Flevo/NH, Glasvezel buitenaf of Glasdraad. E-Fiber werkt zelfstandig, heeft reeds één netwerk aangelegd en gaat na een moeizame doorstart tenminste in één gemeente glas aanleggen. Twee burgerinitiatieven zijn zonder financiële steun verder gegaan. Voor één kwam onze garantieregeling te laat en bij de ander voldeed de openheid van het netwerk niet aan de eisen voor toegestane staatsteun. Wervingsacties zijn gestart en een deel is al succesvol afgerond. Hiermee zal een groot deel van de 18.000 oorspronkelijk witte percelen glasvezel krijgen, zie tabel 1. Het is zelfs zo dat hiermee qua glasdekking buitengebieden een voorsprong gaan nemen op kernen.

Wij zien dat onze breedbandstrategie effectief geweest is bij het faciliteren van lokale initiatieven en het financieel rond krijgen van de business case bij initiatieven van het eerste uur. Mede door de druk die hiermee op de markt uitgeoefend werd, menen wij dat Noord-Holland optimaal heeft kunnen profiteren van de aantrekkende markt en goede afspraken heeft gemaakt voor de daadwerkelijke aanleg en exploitatie van de glasvezelnetwerken.

Vooruitzichten en restopgave

Bovengenoemde glasvezelnetwerken zullen uiterlijk in 2020 operationeel zijn. Het Strategisch Beleidskader Economie spreekt van snel internet vóór 2020. Voor een deel zal het operationeel zijn ook nog in 2019 lukken, maar voor de rest is dat dus in 2020.

Op Kaart 1 is te zien dat ondanks dit mooie resultaat er nog percelen wit buitengebied overblijven. Dat is met name rond Hilversum in het Gooi en het kustgebied rond Haarlem. Daar zijn nog geen plannen bekend om glasvezel aan te leggen. Om in 2020 ook daar snel internet te hebben, kan hier vast-draadloos ingezet worden. Tevens kan vast-draadloos als aanvulling gebruikt worden om enkele ver afgelegen percelen aan te kunnen sluiten in gebieden waar wel een glasvezelnetwerk komt.

Wij willen voor de overgebleven witte gebieden alsnog via een vast-draadloos netwerk een snelle internetverbinding beschikbaar krijgen. Als daar alsnog glasvezel door de markt wordt aangelegd, krijgt dat uiteraard voorrang. Door de relatief korte afschrijftermijn kan een vast-draadloos netwerk ook gezien worden als opstap naar een toekomstige aanleg van glasvezel.

De verkenning naar de mogelijkheden voor een vast-draadloos netwerk is reeds in 2018 gestart. Van de beschikbare technieken voor draadloze gegevensoverdracht geniet LTE-techniek over de 2,3 en 3,5 GHz-band onze voorkeur vanwege de grotere betrouwbaarheid van de verbinding. Vanwege de onstuimige ontwikkeling op de markt voor glasvezel is lange tijd onduidelijk geweest over welk gebied in aanmerking komt voor vast-draadloos internet. Dat begint nu duidelijk te worden.

Tevens zijn genoemde 2,3 en 3,5 GHz-banden nu nog niet beschikbaar omdat huidige gebruikers er nog een alleenrecht op hebben. Onder druk van het uit te rollen 5G-netwerk heeft het Rijk inmiddels aangekondigd de 3.5 GHz open te gaan stellen. Wij gaan met een pilot de werkbaarheid van gedeeld gebruik op beide banden testen. Gedeeld gebruik is voor het draaiend houden van een vast-draadloos netwerk voldoende.

Provincie Noord-Holland

Tabel 1: Aanleg glasvezel in buitengebied Noord-Holland

Glasvezelinitiatief (bedrag garantstelling)	Aantal aansluitingen
MET GARANTSTELLING	
Breedband Beemster (4,8 mln)	1.004
Breedband Hollands Kroon (12,2 mln)	2.677
SUBTOTAAL	3.681
IN GESPREK MET MARKT	
Stichting Glasvezel Amstelveen	288
Breedband Bergen	359
Haarlemmermeer Rijnlanderweg	153
SUBTOTAAL	800
ZELFSTANDIG ZONDER STEUN	
Stichting Veenglas	186
Stichting Glasvezel Texel	1.150
Stichting Breedband Wijdmeren	760
SUBTOTAAL	2.096
MET MARKTPARTIJ ZONDER STEUN	
Breedband Alkmaar Buiten	500
Glasvezel Amsterdam Landelijk Noord	186
Glasvezel De Kwakel	93
Stichting Buitengebied Waterland	469
Stichting Breedband Wormerland	289
SUBTOTAAL	1.537
TOTAAL LOKALE INITIATIEVEN	6.577
BUITENGEBIED GEMEENTEN OPGEPAKT DOOR MARKT	
Medemblik	691
Opmeer	294
Den Helder en Schagen	2.400
Enkhuizen	38
Stedebroec	100
Heerhugowaard (excl. Veenglas)	202
Langedijk	360
Purmerend	23
Landsmeer	53
Koggenland	1.422
Edam-Volendam	320
Haarlemmermeer (excl. Rijnlanderweg)	1.049
SUBTOTAAL	6.952
TOTAAL	13.529

Kaart 1: Witte buitengebieden en doelgebieden van initiatieven en markt

NB: Texel is inmiddels voorzien van glasvezel